

Huiswerk maken in de bibliotheek
2

Den Haag deelt weer bomen uit
4

Begroting 2024: dit zijn de plannen
6

Energiecoaches geven thuis tips
8

Contact	2
Ombudsman	3
Den Haag maakt het	5
Vluchtelingen in Den Haag	9
Gemeenteraad	10
Agenda	12

Haagse gebouwen oranje verlicht: het Binnenhof (2018) en het stadhuis (2022).

FOTO: ANP/ROBIN VAN LONKHUIJSEN (LINKSBOVEN)

Orange the World in Den Haag

Van 25 november tot en met 10 december worden verschillende gebouwen in Den Haag oranje verlicht. Het is onderdeel van Orange the World, een wereldwijde campagne tegen geweld tegen vrouwen en meisjes. Inmiddels doen meer dan 100 landen mee.

■ Minstens één op de drie vrouwen en meisjes wereldwijd

krijgt te maken met geweld in haar leven. Op wereldschaal betekent dat dat een miljard vrouwen met geweld geconfronteerd wordt.

Femicide

In Den Haag is dit jaar speciale aandacht voor femicide, het opzettelijk doden van een vrouw of meisje. Schokkende cijfers laten zien dat 60 procent van de vrouwen die tussen 2017 en 2021 in Nederland

werden vermoord, werden gedood door hun (ex-)partner. Gemiddeld betekent dit dat elke acht dagen een vrouw in Nederland het slachtoffer wordt van femicide.

Activiteiten in de stad

Oranje is de nationale kleur van Nederland. Maar het staat ook voor de zonsopgang: het begin van een wereld zonder geweld tegen vrouwen en meisjes. Tijdens

Orange the World zijn er allerlei activiteiten in Den Haag: filmavonden, tentoonstellingen en nog veel meer. Wilt u bij de start van de campagne in Den Haag zijn? U bent van harte uitgenodigd op 25 november om 17.00 uur in Theater aan het Spui.

 Lees verder op pagina 11: het verhaal van Annemieke

Verkiezing Tweede Kamer

■ Op woensdag 22 november gaat Den Haag naar de stembus voor de verkiezing van de Tweede Kamer. Heeft u nog niet gestemd? Op stembureausinden Haag vindt u een overzicht van alle stembureaus in Den Haag. De meeste stembureaus zijn open van 7.30 tot 21.00 uur. Neem uw stempas en identiteitsbewijs mee.

 Meer informatie? denhaag.nl/verkiezingen

Gemeente heeft nieuwe website: denhaag.nl is vernieuwd

■ De gemeentelijke website denhaag.nl is vernieuwd. De gemeente wil dat u als bewoner, ondernemer of bezoeker van de stad informatie nog makkelijker kunt vinden en begrijpen. Bij het verbeteren van de website heeft de gemeente aan mensen in de stad gevraagd wat er beter kon. De antwoorden zijn gebruikt om de website handiger te maken. U kunt nu bijvoorbeeld teksten laten voorlezen op elke pagina.

Ook kunt u met een muisklik denhaag.nl laten vertalen in elke taal die u wilt. Alle informatie is overzichtelijker door de nieuwe indeling van onderwerpen. Dit is de eerste versie van de nieuwe website. Werkt deze versie van denhaag.nl goed, dan komen er steeds meer verbeteringen bij.

 Meer informatie? denhaag.nl

DenHaag.nl uitgelicht

 Benieuwd naar de uitslag van de Tweede Kamerverkiezing per wijk? Kijk vanaf vrijdag 1 december op uitslagen.denhaag.nl.

 Sneeuw of ijzel? Kijk voor de strooi-routes en gratis strooizout voor inwoners op denhaag.nl/gladheid.

Gratis huiswerkbegeleiding Bibliotheek biedt rustige plek en begeleiding aan scholieren

Slim je huiswerk maken

Mooie cijfers, minder stress en plezier in leren. Wat is het geheim? Een rustige plek om huiswerk te maken zonder afleiding (telefoon!) en met begeleiding. Veel kinderen moeten dat thuis missen. Bibliotheek Den Haag biedt op elf locaties kosteloos huiswerkbegeleiding.

Alba (16) zit in 4-havo. Zeker een derde van de leerlingen in haar klas gaat naar bijles of krijgt huiswerkbegeleiding bij een particulier instituut. Soms komt er een leraar aan huis. Het kost ouders al snel een paar honderd euro per maand. Voor heel veel gezinnen in Den Haag is dat onbetaalbaar. Kinderen uit rijkere gezinnen hebben zo een grotere kans te slagen op school. De gemeente vindt dat alle Haagse kinderen de kans moeten krijgen een diploma te halen dat bij hun talenten past.

Telefoon is funest

Alba en Leah (14) gaan twee middagen in de week met hun studieboeken naar de Centrale Bibliotheek aan het Spui. Ze worden verwelkomd door begeleider Floor. Eerst gaan de telefoons in een doos en daarna zoeken ze een stoel in het studielokaal waar plaats is voor twintig leerlingen. 'De telefoon is funest voor de concentratie,' zegt Floor. 'Niets leidt hier af van huiswerk maken. Wat wij als begeleiders vooral doen, is kinderen leren hoe je het beste kunt leren: vooruit plannen, een samenvatting maken en wat je geleerd hebt herhalen. Allemaal trucjes om slim huiswerk te maken en goed voorbereid toetsen te maken.'

In zeven bibliotheken, in twee buurthuizen en twee wijkcentra krijgen leerlingen van vmbo tot vwo huiswerkbegelei-

Leah (links) en Alba (rechts) maken hun huiswerk in de Centrale Bibliotheek. Begeleider Floor (midden): 'Niets leidt hier af.'

FRANK JANSEN

Huiswerkbegeleiding in de bieb in de buurt

Bibliotheek Den Haag biedt leerlingen van 12 tot 18 jaar gratis huiswerkbegeleiding. Twee middagen per week helpt een ervaren begeleider bij het huiswerk en de voorbereiding op proefwerken en toetsen. Dit gebeurt in de Centrale Bibliotheek, in de vestigingen Transvaal, Bouwlust, Schilderswijk, Escamp, Moerwijk en Leidschenveen en bij twee vestigingen van Wijkz in Laak. Aanmelden kan online.

 Meer informatie?
bibliotheekdenhaag.nl/huiswerkbegeleiding

ding. Het zijn vooral locaties in wijken waar veel gezinnen met lage inkomens wonen zoals Laak en Escamp. De meeste begeleiders hebben ervaring in het onderwijs, zo is Floor geschiedenisdocent. 'Wij geven geen bijles. Als leerlingen uitleg willen over een moeilijke wiskundesom of onregelmatige Franse werkwoorden, dan moeten ze dat aan hun docent vragen. Wij helpen wel om de juiste vragen te formuleren. Als het huiswerk klaar is, gaan ze een boek lezen. We zitten tenslotte in de bieb. Lezen is dé manier om je woordenschat te vergroten.'

Favoriete hobby

Alba vindt vooral de rust in het studielokaal belangrijk. 'Iedereen is met hetzelfde bezig. Als je geconcentreerd werkt,

gaat de tijd snel. In de pauze is het leuk om kinderen van andere scholen te leren kennen. Ik heb hier ook al een vriendin gemaakt.'

Mooie cijfers

Lang niet al het huiswerk kan in de twee middagen worden gemaakt. 'Thuis probeer ik het op dezelfde manier te doen als hier,' zegt Leah. 'Dat werkt best goed.' Krijgen de leerlingen er ook plezier in? Floor: 'Huiswerk zal nooit hun favoriete hobby worden. Maar het geeft wel een kick als je de lesstof doorhebt en mooie cijfers haalt. Sommigen hebben na een tijd geen begeleiding meer nodig en gaan ergens anders in het gebouw zelfstandig huiswerk maken. Dan komt er weer plaats voor een nieuwe leerling.'

Contact met de gemeente

E-mail: www.denhaag.nl/contact
Telefoon: 14070 (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 17.00 uur)
Chatten: www.denhaag.nl/contact (zelfde tijden als telefoon)
Balie: Den Haag Informatie @entrum in Atrium stadhuis (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 16.30 uur)
Post: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag
Sociale media: twitter.com/gemeentedenhaag, facebook.com/gemeenteDH, instagram.com/gemeentedenhaag
Gemeenteberichten: Officiële publicaties van de gemeente vindt u op www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt

Afspraak bij de gemeente

Balies Publiekszaken: Heeft u een nieuw paspoort, ID-kaart of rijbewijs nodig? Of wilt u bijvoorbeeld een geboorte aangeven? Voor dit soort producten en diensten kunt u terecht bij de balies Publiekszaken bij Stadhuis Spui (Spui 70) en Stadskantoor Leyweg (Leyweg 813).

Afspraak maken: De gemeente werkt op afspraak. Zo kan de gemeente tijd voor u reserveren en bent u er zeker van dat u goed en snel geholpen wordt. Maak een afspraak via www.denhaag.nl/afspraak. Lukt het niet om op tijd een afspraak te maken via de website? Dan kunt u bellen naar 14070. Zij bekijken dan of het nodig is de afspraak te vervroegen.

Colofon

De Stadskrant verschijnt elke vier weken
De volgende Stadskrant verschijnt op: 20 december
Uitgave: Gemeente Den Haag, Spui 70, Postbus 12600, 2500 DL Den Haag
telefoon (070) 353 26 30
E-mail: stadskrant@denhaag.nl
Eindredactie: Corinne Leopold
Met bijdragen van: Janna Nieuwenhuijzen, Hans Oerlemans, Merijn van Grieken, Frans van Hilten en Eric Went
Klachten bezorging: www.denhaag.nl/stadskrant
Productie: Gemeente Den Haag, DBV
Reacties: Mail uw reactie naar stadskrant@denhaag.nl of bel (070) 353 26 30

65-plussers eerder aan de beurt voor woning zonder trap

Haagse 65-plussers kunnen sinds 3 november sneller verhuizen naar een woning zonder trap. Huurt u bij een woningcorporatie een woning met trap? Dan komt u hiervoor in aanmerking. Er zijn wel voorwaarden.

■ Traplopen kan moeilijker worden als u ouder wordt. Verhuist u naar een woning zonder trap of met een kleine opstap, dan kunt u langer zelfstandig wonen. U bent dan goed op de toekomst voorbereid. Daarom krijgen 65-plussers uit Den Haag voorrang als zij willen verhuizen naar een goed toegankelijke woning. Om die voorrang te krijgen moet u aan vier voorwaarden voldoen.

Vier voorwaarden

U krijgt alleen voorrang als:

- u 65 jaar of ouder bent.
- u alleen of met zijn tweeën woont.

- u nu een woning huurt van een woningcorporatie.
- uw huidige woning een eengezinswoning, maisonnette (appartement met 2 verdiepingen), bovenwoning, flat zonder lift of portiekwoning is.

U hoeft niet slecht te lopen. Dus ook als u nog goed kunt traplopen, kunt u voorrang krijgen.

Woonnet Haaglanden

De beschikbare woningen staan op de website van Woonnet Haaglanden. Om te kunnen reageren moet u zich als woningzoekende inschrijven bij Woonnet Haaglanden. Dat kan via de website woonnet-haaglanden.nl/inschrijven/inschrijven. Als u inlogt, ziet u vanzelf de woningen die voor u beschikbaar zijn. Het aanbod bestaat voor de 65-plusregeling uit benedenwoningen, flatwoningen met lift en seniorenwoningen. In het overzicht ziet u de woningen

die passen bij uw inkomen.

Kandidatenlijst

Reageert u op een woning, dan bepaalt Woonnet Haaglanden uw plek op de kandidatenlijst. Deze lijst geeft aan wie als eerste de woning mag bekijken en eventueel huren. Dit is direct zichtbaar op de Woonnet-website. Uw plek op de kandidatenlijst hangt onder andere af van de volgende drie punten:

- U bent 65 jaar of ouder.
- De tijd die u staat ingeschreven bij Woonnet Haaglanden. Hoe langer u bent ingeschreven, hoe hoger u op de kandidatenlijst staat.
- Heeft u voorrang omdat u een urgentieverklaring heeft? Dan bent u ook eerder aan de beurt.

 Meer informatie?
woonnet-haaglanden.nl

Nieuw paspoort of ID-kaart nodig? Vraag tijdig een nieuwe aan

Verloopt uw paspoort of ID-kaart in 2024? Vraag dan tijdig een nieuwe aan. Vanaf maart 2024 verwacht de gemeente namelijk een piek in het aantal aanvragen van nieuwe reisdocumenten.

■ Sinds maart 2014 zijn reisdocumenten voor volwassenen 10 jaar geldig. Dat betekent dat er vanaf maart 2024 veel paspoorten en ID-kaarten zullen verlopen. In de lente en de zomer is het altijd al druk aan de balies. Volgend jaar zal

het extra druk zijn. De gemeente bereidt zich daarop voor.

Ook stuurt de gemeente voortaan ruim van tevoren een brief als uw paspoort of ID-kaart verloopt. Zo heeft u voldoende tijd om een nieuw reisdocument aan te vragen. Verloopt uw paspoort of ID-kaart

in maart 2024? Dan krijgt u deze maand een brief van de gemeente.

U kunt uw paspoort of ID-kaart aanvragen op het Stadhuis Spui of Stadskantoor Leyweg. U kunt alleen langskomen als u een afspraak heeft. Verloopt uw paspoort of ID-kaart in 2024? Maak nu al een afspraak via denhaag.nl/afspraak.

Vanaf maart 2024 piek verwacht in de aanvragen

 Meer informatie?
denhaag.nl/paspoort-en-identiteitsbewijs

Stem op uw favoriete sporters

■ Tijdens het Haags Sportgala op 18 december zet Den Haag haar topsporters in het zonnetje. In Sportcampus Zuiderpark worden dan sportprijzen uitgereikt aan de beste Haagse sporters van 2023. Tot en met 4 december kunt u stemmen op uw favoriete Haagse sporters en scheidsrechters. Daarmee maakt u kans op twee kaarten voor het Haags Sportgala.

 Meer informatie?
haagssportgala.nl

Papier hier!

Het is weer Black Friday en ook Sinterklaas komt er aan. Wat doet u met de verpakkingen van uw aankopen? Breng kartonnen dozen of papier naar de papiercontainer. Op deze manier wordt er nieuw papier van gemaakt. Maak de dozen wel klein, want dan past er meer in de container. Meer informatie op schoondoenwegewoon.nl/papier.

FRANK JANSEN

Ombudsman

Duur parkeerbezoek

Parkeerklachten staan in de top drie van onderwerpen waar houders niet altijd duidelijk waar de precieze grens ligt van het gebied waar ze hun auto mogen parkeren. Een ander punt is het automatisch afmelden van bezoekersparkeren. Als de gastheer of -dame het bezoek niet zelf afmeldt, loopt de termijn door tot aan de eindtijd van het betaald parkeren. In de meeste vergunningsgebieden is dat 24.00 uur, maar niet overal. Soms is het 17.00 uur of 14.00 uur.

Mevrouw X heeft ontdekt dat bij automatisch afmelden in haar buurt de aanmelding van bezoekers langer doorloopt dan dat er betaald parkeren geldt. Daardoor worden al een tijd onterecht uren van haar bezoekerstegoed afgeschreven. De ombudsman vraagt opheldering aan de gemeente.

In de wijk waar mevrouw woont, blijken sinds kort verschillende tijden voor betaald parkeren te gelden. Het systeem voor automatisch afmelden is technisch (nog) niet in staat die verschillen te verwerken. Met als gevolg dat er soms onterecht parkeeruren worden afgeschreven. Dat is alleen te voorkomen door zelf

via de App of telefonisch het bezoek tijdig af te melden.

De gemeente erkent dat de bewoners niet goed zijn geïnformeerd over de gevolgen van de nieuwe parkeertijden. Zij ontvangen alsnog een brief met uitleg en ook compensatie voor de ten onrechte afgeschreven uren. Mevrouw X krijgt vijftig uur op haar bezoekerspas teruggestort.

Wat is hier misgegaan? Het gemeentebestuur heeft kennelijk besloten een regeling aan te passen, terwijl de uitvoeringsafdeling daar technisch (nog) niet op alle punten klaar voor was. Bovendien hadden de bewoners beter geïnformeerd moeten worden. De ombudsman heeft met de verantwoordelijke directeurs gesproken. Ze hebben toegezegd aan verbeteringen te zullen werken.

 De gemeentelijke ombudsman, mevrouw Stehouwer en de jeugdombudsman, mevrouw Nass behandelen klachten van burgers over de gemeente Den Haag en de Jeugdzorg.
Post: Postbus 16623, 2500 BP, Den Haag
Website: ombudsman.denhaag.nl, jeugdombudsman.denhaag.nl
Spreekuur: dinsdag van 13.00 tot 15.00 uur, afwisselend in bibliotheek Segbroek en Escamp
Telefonisch spreekuur: woensdag 13.00 tot 15.00 uur. Maak vooraf een afspraak via ombudsman@denhaag.nl of via (070) 752 82 00 (werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur).

Posthoorn heeft nieuwe naam

■ De Posthoorn heeft een nieuwe naam: Nieuwsblad Den Haag. Er zijn vijf edities: Centrum Laak, Escamp Oost, Escamp West, Leidschenveen-Ypenburg en Loosduinen. De Stadskrant is een bijlage in de Haagse huis-aan-huisbladen: Nieuwsblad Den Haag, Het Haagse Hout, De Scheveninger en De Segbroeker.

 Meer informatie?
rodi.nl/denhaag
stadskrant.denhaag.nl

€49 miljoen voor Zuidwest

■ Het Rijk, de gemeente en andere partners hebben 1 november de tweede Regiodeal voor Den Haag Zuidwest officieel getekend. Hiermee komt de komende vier jaar een bedrag van €49 miljoen beschikbaar om de brede welvaart in dit gebied te verbeteren. Daarbij gaat het vooral om de sociale verbinding en op de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt.

 Meer informatie?
zuidwestopznbest.nl

Den Haag deelt voor de derde keer gratis bomen uit

Den Haag deelt voor de derde keer gratis bomen uit. Heeft u een boom aangevraagd? Het Groenbedrijf van de gemeente levert in de week van 20 of 27 november de boom bij u thuis.

■ De boom wordt bezorgd met een boompaal, boomband, 30 liter aarde en een instructie voor het planten en het verzorgen van de boom.

2.100 aanvragen

Bewoners, ondernemers, sportclubs, scholen en andere organisaties hebben dit jaar ruim 2.100 bomen aangevraagd. Dat is 40 procent meer dan vorig jaar. De aanvragen komen uit alle hoeken van de stad, vooral van bewoners en bewonersgroepen. De meeste bomen zijn in Wateringse Veld aangevraagd. Maar liefst 25 procent van alle aanvragen komt uit versteende wijken, zoals de Schilderswijk en Laak. Juist daar is verkoeling van

Uitdelen van bomen in de Molenpolderstraat in Laak, november 2022.

ARNAUD ROELOFSZ

bomen in de zomer broodnodig.

De actie 'Bomen voor Den Haag' is een samenwerking tussen gemeente Den Haag en Duurzaam Den Haag. Bomen maken de stad

mooier en groener. Ze zijn ook belangrijk in de strijd tegen het veranderende klimaat. Heeft u de actie nu gemist? Ook volgend jaar delen gemeente Den Haag en

Duurzaam Den Haag weer gratis bomen uit.

Meer informatie?
hethaagsegroen.nl

Participatie? U mag het zeggen!

De gemeente werkt aan regels voor participatie. Dit gaat over hoe bewoners, ondernemers en organisaties meedenken en meebeslissen over wat er in de stad gebeurt.

■ De gemeente Den Haag wil graag de kwaliteit van participatie verbeteren. De regels komen in officiële documenten. Die heten 'Beleidskader participatie' en 'Inspraak- en Participatieverordening'. De gemeente wil weten wat u belangrijk vindt voor die regels.

Hoe denkt of beslist u graag mee over uw straat, wijk of stad? Deel uw mening op doemee.denhaag.nl. U mag het zeggen!

Meer informatie?
doemee.denhaag.nl

Haagse zorgverzekering bij VGZ biedt zekerheid

Maakt u zich zorgen over onverwachte zorgkosten volgend jaar? Of gebruikt u veel zorg? Dan past de Haagse zorgverzekering bij VGZ misschien bij u. Samen met VGZ heeft gemeente Den Haag afspraken gemaakt over een zorgverzekering voor mensen met een laag inkomen. Ook nu de zorg duurder wordt, biedt de Haagse zorgverzekering zekerheid.

■ U kunt kiezen uit twee pakketten: het VGZ Den Haagpakket en

het VGZ Den Haagpakket compact. U bent altijd welkom. Ook als u zorg nodig heeft of al ontvangt.

Veel zorg

Bij veel zorg is het VGZ Den Haagpakket een goede keuze. Dit zijn de voordelen:

- Uitgebreide vergoedingen voor brillen, steunzolen, tandarts, orthodontie en fysiotherapie.
- € 0 eigen risico. Dit bedrag is meegerekend in de premie. Daarom is de premie per maand hoger,

maar heeft u wel zekerheid. U ontvangt geen onverwachte (hoge) rekeningen.

■ De gemeente betaalt mee aan uw premie. Hoeveel dat is, hangt af van uw inkomen en vermogen.

Minder zorg

Bij minder zorg kunt u kiezen voor het VGZ Den Haagpakket compact.

Met dit pakket bent u voordelig verzekerd. Maar de gemeente betaalt niet mee aan uw premie. En het eigen risico is niet mee verze-

kerd. U kunt het eigen risico wel vooraf in delen betalen. Heeft u aan het eind van het jaar niet het hele bedrag gebruikt? Dan krijgt u dat geld terug.

Aanmelden

Aanmelden kan tot uiterlijk 31 december 2023 via vgz.nl/denhaag. Als u zich uiterlijk 31 december aanmeldt regelt VGZ de afmelding bij uw huidige verzekeraar.

Heeft u vragen over de verzeke-

ring? Bel de klantenservice van de gemeente, (070) 353 75 00, voor een afspraak met VGZ op het Spui of op de Leyweg. Of kijk op denhaag.nl/zorgverzekering.

Meer informatie?
denhaag.nl/zorgverzekering of scan de QR-code

Rectificatie katern speciaal vervoer

■ In de Stadskrant van 25 oktober zat een katern over vervoer voor mensen die minder mobiel zijn. Hier stonden helaas twee onjuistheden in. De bijdrage voor AV070 is geen € 19 per maand, maar € 28 per jaar. Bij de Regiotaxi stond dat mensen met een Wmo-indicatie korting krijgen, maar dat is niet standaard. Hiervoor moet u een extra Wmo-melding doen.

Meer informatie?
denhaag.nl/wmo
(zoek op Wmo Vervoer)

Gemeente investeert in vernieuwende woonvormen

Pander aan de Brouwersgracht is een woon-werkgemeenschap voor jong en oud die al bestaat sinds eind jaren tachtig. De belangstelling voor dit soort vernieuwende woonvormen groeit. Maar in de huidige woonmarkt is de slagingskans van groepen minimaal. Het college heeft voorgesteld aan de gemeenteraad om tot en met 2027 bijna 5 miljoen euro te investeren in vernieuwende woonvormen.

HEEMAN FOTOGRAFIE

Informatiecentrum over 800 jaar Binnenhof

■ Het Binnenhof wordt gerenoveerd. Daarom is het de komende jaren gesloten. In een nieuw informatiecentrum op Plaats 22 komen de 800-jarige geschiedenis en de toekomst van het Binnenhof dichterbij dan ooit. U kunt er voorwerpen uit het archief bekijken. Zoals oude microfoons en telefoons die door bekende politici zijn gebruikt. Beneden, tussen de 17e-eeuwse gewelven, ziet u voorwerpen uit het verleden en archeologische opgravingen. Sommige voorwerpen waren niet eerder voor het publiek te zien

zoals beeldjes uit de raadzaal van de Raad van State, handgemaakte stoeltjes en een vergulde kroonluchter. Er is ook aandacht voor de toekomst. U ziet de laatste renovatieontwerpen en wat er nodig is om de 4.000 kamers, gangen, zolders en kelders op te knappen. Het informatiecentrum is open van woensdag tot en met zaterdag van 10.00 uur tot 16.00 uur en op zondag 12.00 uur tot 16.00 uur. Toegang gratis.

Meer informatie?
binnenhofrenovatie.com

Werkzaamheden aan Utrechtsebaan (A12)

Zondag 7 januari tot en met zaterdagochtend 3 februari en van vrijdag 16 tot en met maandag 19 februari 2024 voert de gemeente Den Haag werkzaamheden uit aan de Utrechtsebaan (A12).

Verkeer stad in heeft nagenoeg altijd doorgang over de Utrechtsebaan en verkeer stad uit wordt omgeleid. De Utrechtsebaan werd in 2022 tussen op- en afrit 1 Den Haag-Centrum (de kruising met de Zuid Hollandlaan, S101/N44) en op- en afrit 3 Bezuidenhout gerenoveerd. Enkele restpunten worden nog uitgevoerd.

Reparatie pompkelders
Tijdens de renovatie van de Utrechtsebaan in 2022 is schade ontstaan aan twee pompkelders. Deze pompkelders zorgen ervoor

dat regenwater wordt afgevoerd. De kelders zijn toen met een tijdelijke oplossing hersteld en nu is het noodzaak om dit volledig herstel uit te voeren. Deze werkzaamheden voert de gemeente uit van zondag 7 januari tot en met zaterdag 3 februari.

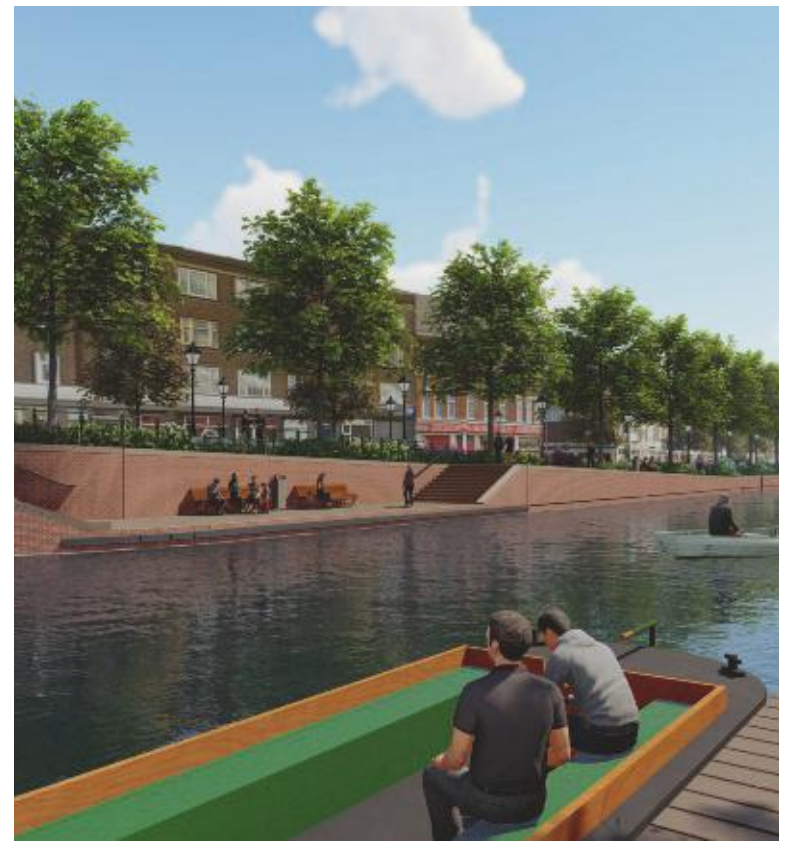
Verkeer naar de stad kan bijna altijd over de Utrechtsebaan

Renovatie riool
Bij toerit 3 moet een gedeelte van het riool vernieuwd worden. Hiervoor is het nodig om eerst de staat van het riool te bekijken. Dit wordt in de nacht van 13 op 14 december

uitgevoerd. Daarna wordt het riool gerenoveerd door een nieuwe kunststofbuis aan te brengen in het bestaande riool. Het is dan niet nodig om het nieuwe asfalt open te breken. Deze werkzaamheden voert de gemeente uit van vrijdag 16 tot en met maandag 19 februari.

Renovatie Utrechtsebaan
De 50 jaar oude Utrechtsebaan werd in 2022 gerenoveerd. De gemeente heeft hier 12.500 ton asfalt van de weg verwijderd en 16.000 ton nieuw asfalt neergelegd. In het asfalt werd 15 km nieuwe markering en belijning aangebracht. Ook de wanden zijn gerenoveerd en verkeerssystemen zijn vervangen. De weg kan nu weer tientallen jaren mee.

[Meer informatie?
denhaag.nl/utrechtsebaan](https://denhaag.nl/utrechtsebaan)

In de kademuur komt een verlaagd gedeelte met bankjes.

GEMEENTE DEN HAAG

Werkzaamheden op en rond Pletterijkade

Op en rond de Pletterijkade wordt vanaf maart 2024 flink gewerkt aan de kade en de riolering. Ook krijgt het Rijswijkseplein een nieuwe inrichting. Door de verschillende werkzaamheden te combineren hoeft de straat maar één keer open. Dit zorgt voor minder overlast. De werkzaamheden duren ruim 2 jaar. Tijdens de werkzaamheden is de Pletterijkade afgesloten voor auto- en fietsverkeer.

Nieuwe kademuur
De kademuur van de Pletterijkade staat op houten palen. Door een bacterie in het water zijn de houten palen beschadigd. Om te voorkomen dat de muur verzakt, wordt de kademuur vervangen. De kade-

muur kan daarna weer 100 jaar mee!

Riolering vervangen
Een goed riool is belangrijk voor de volksgezondheid en zorgt ervoor dat de straat niet onder water staat bij een regenbui. De gemeente onderhoudt het riool daarom goed. Omdat de riolering op de Pletterijkade en in een aantal zijstraten oud is, wordt deze vervangen.

Nieuwe fietsersoversteek
Het Rijswijkseplein krijgt een nieuwe inrichting met onder andere een nieuwe fietsersoversteek.

[Meer informatie?
denhaag.nl/pletterijkade](https://denhaag.nl/pletterijkade)

Veilig naar school

De gemeente wil dat de verkeerssituatie in de buurt van scholen veilig en overzichtelijk is. Het moet voor automobilisten duidelijk zijn dat ze in de buurt van een school rijden.

De tekst op straat maakt duidelijk dat er een school in de buurt is. GEMEENTE DEN HAAG

De meeste leerlingen van De Strandwacht (speciaal onderwijsinstelling) op het Paddepad worden met busjes naar school gebracht. Daarom zijn op wegen die uitkomen bij de ingang van het Paddepad schoolzonemarkeringen aangebracht. Er zijn gele fluorescerend borden geplaatst met de tekst

'schoolzone' en op straat staat de tekst 'schoolzone'. Op de Parkietlaan komen de leerlingen van de basisschool 'de Parkiet' met verschillend vervoer naar school. Samen met het dagelijks verkeer

zorgt dit voor onoverzichtelijkheid en onveiligheid. Hier zijn schoolzonemarkeringen aangebracht, de drempels aangepast en de stoep bij de fietsenstalling verlaagd. Er wordt nu langzamer gereden.

Fiets- en terrasvlonders testen in de Weimarstraat en de Sumatrastraat

In de Weimarstraat en de Sumatrastraat zijn deze winter zo'n tien extra fietsparkeerplaatsen. In de zomer is er juist extra ruimte voor een terras. In deze straten test de gemeente samen met horeca-ondernemers flexibele vlonders waarop in de winter zo'n tien fietsen kunnen parkeren. De fietsbeugels op de vlonders kunnen eraf. Daardoor kunnen de vlonders in de zomermaanden dienstdoen als terras. In de Weimarstraat wordt een

Fietsvlonder in de Hondiusstraat

VALERIE KUYPERS

bestaand terras vervangen door een vlonder. In de Sumatrastraat komt een nieuwe vlonder voor de deur. De vlonders blijven een jaar

liggen om te testen of het bevalt. Buurtbewoners kunnen aan het eind van de testperiode in een enquête hun mening geven.

Vervangen van verkeerslichten

De gemeente vervangt de kast met de besturingscomputer van de verkeerslichten op de kruising Beethovenlaan – Pisuissestraat. Dat is nodig omdat de installatie die er nu staat, verouderd is. De kruising wordt niet afgesloten tijdens de werkzaamheden, maar automobilisten moeten wel rekening houden met vertraging.

[Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl/
werkzaamheden](https://bereikbarestad.denhaag.nl/werkzaamheden)

Actueel

29 en 30 november: nacht-afsluiting voor onderhoud van de Victory Boogiewoogietunnel tussen 21.00 uur en 5.00 uur.
20 november tot 8 december: plaatsen van nieuwe verkeerslichten op de kruising Lekstraat - Scheldeplein.

[Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl/
werkzaamheden](https://bereikbarestad.denhaag.nl/werkzaamheden)

De gemeente wil het groene karakter van de stad samen met bewoners blijven versterken.

JURRIAN BROBBEL

Op 27 oktober presenteerde het college de begroting 2024. De gemeente maakt ieder jaar een begroting om te laten zien waaraan zij geld besteedt. In 2024 gaat het om een bedrag van ruim € 3 miljard.

Begroting: doen wat nodig is voor de stad

De ambities uit het nieuwe coalitieakkoord zijn financieel vertaald in de begroting. 'Er is aandacht voor de balans tussen financieel behoedzaam zijn waar het moet, en extra investeren wanneer dat kan en noodzakelijk is,' zegt Saskia Bruines, wethouder Financiën.

Investeringen

De gemeente is trots op het groene karakter van Den Haag. Samen met bewoners wil de gemeente dit blijvend versterken, want een leefbare stad is een groene stad. Zo is in de begroting extra geld voor het vergroenen van versteende wijken. Ook duurzaamheid krijgt extra aandacht. Zo is er geld voor het isoleren van woningen. Verder is er specifiek aandacht voor inwoners met een laag inkomen. De gemeente investeert extra in de Haagse wijkconomie en een goede gemeentelijke dienstverlening.

Inflatiebuffer

De huidige tijd brengt voor

inwoners en ondernemers veel financiële zorgen en onzekerheden met zich mee. De gemeente heeft eind vorig jaar daarom eenmalig €25 miljoen gereserveerd om de gevolgen van de gestegen lonen en prijzen te verzachten. In de begroting is dit geld ingezet om onder andere de excessieve stijging van de energieprijzen voor zwembaden, openbare verlichting en huisvesting van de gemeente op te vangen.

Basis op orde

Het afgelopen jaar zijn er belangrijke stappen gezet om de financiële basis op orde krijgen. Zo is er voor veel uitgaven die jaarlijks terugkomen ook meerjarige dekking vastgelegd. Door het gebrek aan structurele financiering vanuit het Rijk lukt dit helaas nog niet altijd. Dat betekent dat er soms alleen tijdelijke financiering beschikbaar is voor de langdurige uitdagingen waar Den Haag als stad voor staat. Samen met andere gemeenten is Den Haag met het Rijk in gesprek over voldoende structurele financiering.

Begroting in de gemeenteraad

De gemeenteraad vergadert de komende weken over de begroting en stelt de begroting op 21 december vast. In de volgende editie van de Stadskrant (20 december) reageren de fracties op de begroting.

Meer informatie?
[denhaag.nl/
gemeenteraad](https://denhaag.nl/gemeenteraad)

Begroting op internet

Wilt u meer weten over de begroting? Kijk dan op financien.denhaag.nl. Daar vindt u de volledige tekst van de begroting en kunt u zien waaraan de gemeente volgend jaar geld besteedt.

Meer informatie?
financien.denhaag.nl

Plannen voor 2024

Duurzaamheid, milieu en energietransitie

- In 2024 worden 8.000 tot 10.000 woningen geïsoleerd, vooral woningen met een energielabel E, F of G
- Minimaal 3.000 m² stenen worden vervangen door groen, vooral in de meest versteende wijken.
- Er komen 400 nieuwe laadpalen in de openbare ruimte
- 1.000 woningen die last hebben van verkeerslawaai, krijgen een uitnodiging voor geluidsisolatie.

Cultuur en Bibliotheek

- Er komen nieuwe wijkbibliotheken in Mariahoeve en Benoordenhout. De openingstijden van de Centrale Bibliotheek en Laak worden uitgebreid.
- Meer bibliotheken krijgen een informatiepunt digitale overheid. Daar kun je terecht als je moeite hebt met internet.

Onderwijs

- Kinderen met een (dreigende) taal- of ontwikkelachterstand kunnen vanaf 1 januari 2024 gratis gebruikmaken van de voorschoolse opvang.
- Er komt een proef met een beurs voor ongeveer 50 nieuwe PABO-studenten die na hun studie een aantal jaren in Den Haag lesgeven.

Werk en inkomen

- De gemeente ondersteunt sociaal ondernemers.
- Meer mensen krijgen recht op een Ooievaarspas. Tot nu toe konden inwoners met een inkomen tot 130% van het wettelijk sociaal minimum zo'n pas aanvragen. Dit wordt 150%.
- Voor inwoners met een laag inkomen komt er een vouchersysteem voor de kosten van de dierenarts.

Buitenruimte

- De gemeente gaat sneller reageren op meldingen van afvaloverlast.
- De gemeente gaat door met de proef met een rookvrij strand.
- Er komen meer openbare toiletten in de stad.
- Er komen ongeveer honderd ondergrondse restafvalcontainers bij.

Sport

- Sportverenigingen krijgen extra ondersteuning.
- Eind 2024/begin 2025 start de bouw van een sporthal in Loosduinen.
- De Tour de France Femmes komt naar Den Haag.

Economie

- De Keizerstraat en Loosduinse Hoofdplein krijgen extra aandacht.
- In 2024 wordt het 125-jarig bestaan van de eerste Haagse vredesconferentie gevierd.
- Er komt een zorginnovatiehub in Zuidwest. Hier krijgen vernieuwende bedrijven op het terrein van zorg een plek.

Mobiliteit

- De gemeente werkt aan een verbetering van de doorstroming op de Erasmusweg, Hildebrandplein en Zevensprong.
- Tramlijnen 6 en 12 krijgen lage vloertrams.
- Er komt betaald parkeren in Vogelwijk-Midden, Vogelwijk-Zuid, Kijkduin, Moerwijk-West en Moerwijk-Zuid, Architectenbuurt en omgeving Meppelweg en Morgenstond Zuid, Oost en West.

Stadsontwikkeling en wonen

- Eind 2023 start de bouw van twee woontorens op het Koningin Julianaplein bij station Den Haag Centraal.
- Op 1 januari 2024 treedt de nieuwe Omgevingswet in werking.

Stadsdelen

- In 2024 heeft elke wijk een wijkagenda. Daarin staan de belangrijkste thema's voor de wijk voor de komende vier jaar.
- Gebieden met veel problemen krijgen een gerichte aanpak.
- Wijkpark Bokkefort krijgt een nieuwe legale graffitilocatie
- Den Haag krijgt een slavernijmonument

Lokale belastingen

- De hondenbelasting wordt afgeschaft per 1 januari 2024.
- De afvalstoffenheffing en de onroerendzaakbelasting (ozb) stijgen vanwege de inflatie met 4,22%. Ook andere tarieven stijgen mee met de inflatie. Huishoudens met een laag inkomen kunnen kwijtschelding aanvragen voor de afvalstoffenheffing.

Meer informatie over deze en andere plannen voor 2024?
financien.denhaag.nl

Sociaal ondernemen

Brute Bonen blij met Jaimy

Kunnen jullie ons helpen aan een geschikte medewerker voor onze espressobar? Jop Bröcker, eigenaar van de Haagse koffiebranderij Brute Bonen, stelde deze vraag aan Den Haag Werkt. Daarna ging het snel. De 28-jarige Jaimy bleek de ideale kandidaat.

Jaimy werkt met veel plezier in de espressobar.

JORIS ABEN

Brute Bonen werkt al langer samen met Den Haag Werkt. Daar werken ook mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vijf van hen verpakken elke maandag bij Brute Bonen vers gebrande koffie in dozen en zakjes. 'We zijn nu altijd verzekerd van mensen die ons op drukke momenten ondersteunen,' zegt Jop. 'En het mooie is: de mensen van Den Haag Werkt hebben het enorm naar hun zin.'

Niet gek dus dat eigenaar Jop om extra hulp vroeg toen Brute Bonen naast de branderij een espressobar ging starten, aan het Zodiakplein op de Binckhorst. Den Haag Werkt heeft een leer- en werkomgeving Horeca, waar kandidaten het vak

kunnen leren. Een van hen was Jaimy. Hij stond er open voor om aan de slag te gaan bij een werkgever. En dat ging goed. Inmiddels werkt Jaimy met veel plezier in de espressobar. Jaimy: 'Ik kreeg een maand proeftijd en heb toen alles

door elkaar geleerd: koffie maken, bedienen, koken én serveren. Dat beviel van beide kanten zo goed dat ik mocht blijven. Nu werk ik daar drie dagen per week. Ik ben nog niet uitgeleerd. Soms vind ik het lastig hoe ik met klanten om moet gaan. Ik ben niet zo van de gezellige praatjes. Maar dat lukt steeds beter. Klanten beginnen mij te kennen, dat helpt. Het is hier gemoedelijk, een soort huiskamer. Er zijn steeds meer klanten tegen wie ik geen 'u' meer hoeft te zeggen. Langzaamaan bouw ik een vertrouwensband en steeds meer vertrouwen op.' Eigenaar Jop: 'Hij heeft het erg naar zijn zin bij ons. En wij zijn blij met hem. We zien hem groeien. Dus wat wil je nog meer? Het is weliswaar nog toekomstmuziek, maar ik zie allerlei nieuwe mogelijkheden. Hoe mooi zou het bijvoorbeeld zijn als Jaimy op een gegeven moment uitvliegt naar een van onze klanten? Als ambassadeur van onze koffie uiteraard. En dat wij steeds een nieuw iemand kunnen opleiden en laten uitvliegen?'

Sociaal ondernemen

Brute Bonen is een van de sociale ondernemingen in Den Haag. De gemeente wil sociaal ondernemen stimuleren, ook in 2024. Dit doet de gemeente in samenwerking met Social Club Den Haag. Want sociaal ondernemers leveren een belangrijke bijdrage aan het werk in de stad.

 Meer informatie?
denhaag.nl/sociaalondernemen

Den Haag Werkt

Den Haag Werkt is een onderdeel van de gemeente en helpt mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk. Dat doet Den Haag Werkt samen met werkgevers en ondernemers die het ook belangrijk vinden dat iedereen mee kan blijven doen.

 Meer informatie?
denhaag.nl/denhaagwerkt

Meer groen in versteende wijken

Groene en veilige straat na noodkreet buurt

'Wij, bewoners Van Musschenbroekstraat in Laak, constateren dat de straat is versteend, geen regen verwerkt of te veel opwarmt,' staat in hun petitie. De bewoners willen een groene, veilige straat. En die gaan ze krijgen. Het plein van de ventweg is al eerder aangepakt.

Saskia: 'In onze straat kan het woongenot wel een boost gebruiken.' MERIJN VAN GRIEKEN

Weinig bomen en planten. Regenwater dat van de weg een waterballet maakt. Zomerse dagen die door het asfalt nog heter worden. En auto's die de straat als racebaan gebruiken. 'In onze straat kan ons woongenot wel een boost gebruiken,' zegt Saskia van bewonersinitiatief RadiLaak en bewoner van de Van Musschenbroekstraat.

RadiLaak is een groep bewoners die de buurt met de gemeente en

politici groener, veiliger en prettiger wil maken. 'Wat Laak nu is, kan en moet radicaal anders!', luidt de leus van de groep. Hun ambities voor de Van Musschenbroekstraat zijn hoog, vertelt Saskia. 'We willen graag de meest duurzame en klimaatadaptieve straat van

Den Haag worden. Wij denken dat dat kan, want nergens anders is het erger dan hier: te heet, te nat, te grijs, te onveilig. We willen smalle rijstroken en we willen meer groen, zodat het water de grond in kan stromen, de hittestress vermindert en het er gezelliger uitziet.'

De bewoonster zette twee jaar geleden met haar man en burens een petitie op. Ook schreven ze namens de steeds groter wordende groep een brandbrief aan de wethouder duurzaamheid en energietransitie. Die noodkreet vindt gehoor. 'Dat is het krachtige van dit project: het komt uit de bewoners zelf,' zegt Roeland Lelieveld, adviseur duurzaamheid van gemeente. De wensen van bewoners zijn, voor zover mogelijk, meegenomen in het eerste ontwerp voor de herinrichting van de Van Musschenbroekstraat. Het ontwerp is 24 oktober gepresenteerd. Over een aantal dingen kunnen bewoners nog meedenken, onder meer met de plek van de fietsbeugels en de soorten bomen en struiken. De herinrichting van de Van Musschenbroekstraat kan beginnen zodra de nieuwe riolering wordt aangelegd. Dat duurt nog even. 'We kunnen niet wachten om te vergroenen, maar we combineren graag werk met werk zodat de straat maar een keer open hoeft,' aldus Roeland.

Meer groen in versteende wijken

De Van Musschenbroekstraat in Laak is een van de straten die een groener aanzien krijgt. In de begroting 2024 staat dat de gemeente volgend jaar minimaal 3000 m² stenen wil vervangen door groen, vooral in de meest versteende wijken.

Het Haagse Groen

Lees het hele verhaal over de Van Musschenbroekstraat op de website hethaagsegroen.nl. Hier vindt u ook andere verhalen over het groen in Den Haag.

 Meer informatie?
hethaagsegroen.nl

Energie besparen Energiecoaches komen bij je thuis en geven praktische tips

‘Hou de warmte binnen’

Hoe je ook woont, iedereen kan energie besparen. Energiecoaches komen bij je thuis en geven praktische tips om meteen mee te starten. Maar ook advies over maatregelen als vloerisolatie of de vervanging van een oude cv-ketel.

Energiecoach Yonas Mekasha uit Moerwijk ontmoet zijn collega Dick ter Steege uit Scheveningen. Allebei adviseren ze over energie besparen, maar in totaal andere wijken. Yonas komt vooral in portiekwoningen voor huurders met lage inkomens. Ze spreken vaak niet goed Nederlands. Dick zit in het team van zes coaches van Gasvrij Scheveningen. Zij adviseren voornamelijk eigenaar-bewoners. Ook bij hem is soms sprake van een taalbarrière, maar dan gaat het om expats. Ondanks de verschillen beginnen beide coaches met dezelfde boodschap.

‘De eerste winst zit in voorkomen dat je warmte verliest,’ zegt Dick. ‘We kijken waar de lekken zitten. Kieren en tochtgaten kun je eenvoudig zelf dicht maken. Verwarm ook alleen ruimtes waar je bent. Hou ‘s winters deuren dicht. Hang dikke gordijnen voor enkel glas. Warmte is kostbaar en zo moet je er ook mee omgaan.’

Dikke trui

Yonas merkt dat bij veel bewoners de verwarming onnodig hoog staat. ‘Trek in de winter een dikke trui aan, zeg ik dan, ook al ben je dat niet gewend. En slaap met de verwarming uit en een extra deken. Ik kijk ook altijd naar de elektrische apparaten. Oude koelkasten en wasmachines gebruiken veel stroom. Heb je een ooievaarspas, dan kun je met een actie van de gemeente tot 250 euro korting krijgen op nieuwe apparaten. Bewoners in Moerwijk weten niet wat voor hulp er allemaal is.’

Energiecoaches Dick en Yonas werken in totaal verschillende wijken maar geven hetzelfde advies: ‘Voorkom dat je warmte verliest.’

FRANK JANSEN

Maak een afspraak met een energiecoach

De Haagse energiecoaches hebben een opleiding verduurzamen gevolgd. Ze komen uit de wijk, kennen het type huizen en weten welke maatregelen genomen kunnen worden. Kijk voor meer informatie en aanmelden voor een gratis gesprek op duurzaamdenhaag.nl/heba. U kunt ook een e-mail sturen naar heba@duurzaamdenhaag.nl.

 Meer informatie?
duurzaamdenhaag.nl

Hetzelfde speelt in Scheveningen, vertelt Dick. ‘De gemeente heeft allerlei mooie regelingen, subsidies en acties, maar aanvragen is ingewikkeld. Je moet goed Nederlands beheersen en met een computer kunnen omgaan. En dan nog is het lastig. Wij helpen de mensen op weg. Ik stuur na afloop ook altijd een samenvatting van de tips en adviezen.’

Moedertaal

Yonas spreekt door zijn achtergrond meerdere talen, waardoor hij met veel bewoners in hun moedertaal kan praten. Hij komt oorspronkelijk uit Ethiopië, volgde een technische studie in Cuba, woonde en werkte lange tijd in Griekenland en is sinds twintig jaar Hagenaar.

‘Voor nieuwkomers is alles ingewikkeld in Nederland. Het helpt enorm dat ik mensen in hun eigen taal uitleg kan geven. Ze snappen het beter en durven meer vragen te stellen. Dan pas gaan ze gebruik maken van regelingen waar ze recht op hebben. We staan in mijn buurt pas aan het begin van de verduurzaming. Voor grote maatregelen zoals isolatie en HR-glas zijn we afhankelijk van de woningcorporaties. Onze portiek is pas in 2025 aan de beurt. Tot die tijd heeft mijn dochter het zelfs met een dikke trui nog koud in de winter.’

Zeven nieuwe Haagse Energie Toppers: dit zijn de winnaars van 2023-2024

- Tijdens de Haagse Klimaatweek zijn de winnaars van de Energie uit de Wijk Challenge 2023-2024 bekendgemaakt. Met het geld gaan buurtbewoners samen de overstap naar schone energie maken in 2024. De winnaars:
- Groen Roemer Visscher College: duurzaam gebouw en onderwijs.
- VvE Oranjeflat 2 Zeekant: toevoegen woonlaag en het gebouw verduurzamen.
- Duinoord onder de kurk: proef met sedum-kurk op platte daken.

- Waterscouting MacDonaldgroep: verduurzamen opgewekte energie.
- Zeekadettenkorps Den Haag: verduurzamen van het schip Enterprise.
- Living Lab Vruchtenbuurt: actief betrekken bewoners bij opwekken energie.
- Overkapping hofje Wagenstraat: glazen overkapping.

 Meer informatie?
duurzaamdenhaag.nl/challenge

Den Haag plaatst eerste stadsbatterij

- Sinds kort staat er een joekel van een ‘stadsbatterij’ vlakbij station Den Haag Centraal in de onderdoorgang van Rijnstraat 8.

RIJKSVASTGOEDBEDRIJF, BAS KUIZERS

Met deze stadsbatterij doet Den Haag ervaring op met energieopslag. De batterij kan 500 kilowattuur aan energie opslaan. Genoeg om 200 werkplekken een week lang van stroom te voorzien. De batterij krijgt energie van de zonnepanelen op het dak van het gebouw én van het landelijke elektriciteitsnet.

 Meer informatie?
duurzaamdenhaag.nl/nieuws

Energie bespaar event voor jongeren

- Voor jongeren onder de 35 jaar die een woning huren, organiseert Jong Duurzaam Den Haag het energie bespaar event op 7 december van 19.00 tot 21.00 uur bij Grand Café Utopie. Leer alles over energie besparen en het verlagen van de energierekening. Spreek met een energiecoach en andere jongeren die met dit onderwerp bezig zijn.

 Meer informatie?
duurzaamdenhaag.nl/kalender

Klassen Oekraïense leerlingen

De Johan de Witt Scholengroep, het Diamant College en het Edith Stein College vangen samen in speciale klassen Oekraïense leerlingen op. De tieners krijgen onderwijs, maar de school is voor hen ook een plek om elkaar te ontmoeten. Voor deze samenwerking kregen de scholen dit jaar de Haagse Onderwijsprijs.

In Den Haag zijn vijf scholen voor voortgezet onderwijs die nieuwkomers opvangen. Vluchtelingen of statushouders, maar ook bijvoorbeeld expats, arbeidsmigranten of kennismigranten. Kinderen tussen de 12 en 17 jaar leren in deze opvanggroepen in één tot twee jaar Nederlands. De gemeente helpt de scholen bijvoorbeeld aan oude klaslokalen om deze kinderen een plek te geven.

Toen de oorlog in Oekraïne uitbrak vroeg de gemeente de schoolbesturen Lucas en VO-Haaglanden

Haagse Onderwijsprijs

De Haagse Onderwijsprijs gaat ieder jaar naar een school of kinderopvang die iets bijzonders heeft bereikt. Om beurten krijgt een kinderopvang, basisschool, middelbare school of hoger onderwijs een beeldje en een bedrag van € 5.000.

De winnaars van de Haagse Onderwijsprijs 2023.

HENRIËTTE GUEST

om de opvang van Oekraïense middelbare scholieren in Den Haag te organiseren. Niet makkelijk in een tijd waarin veel scholen een personeelstekort hebben. De scholen werkten goed samen om de opvang voor elkaar te krijgen. Op

de Johan de Witt Scholengroep groeiden twee klassen al snel uit tot veertien klassen. Naast het Johan de Witt geven ook het Diamant College en Edith Stein College (Lucas Onderwijs) les aan Oekraïners. Inmiddels gaan meer

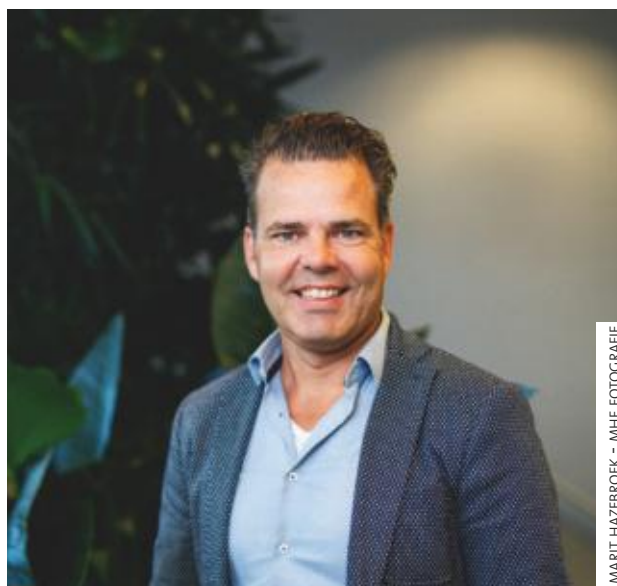
dan tweehonderd Oekraïense tieners naar school in Den Haag. Ook een deel van de docenten is Oekraïens. Voor deze aanpak wonnen de samenwerkende scholen de Haagse Onderwijsprijs 2023.

‘Je ziet ze groeien’

Shovenar Garabitian, locatieleider: ‘De leerlingen willen graag naar school. Ze willen andere leerlingen ontmoeten. En leren. Waar ze vandaan komen en wat ze hebben meegemaakt kunnen ze eventjes thuislaten. Hier wordt onderwijs gegeven en het is ook een ontmoetingsplek. Wat ik heel mooi vind is dat onze leerlingen in een korte tijd in staat zijn om verbinding te zoeken, in

school en buiten school. Je ziet dat ze zich hier steeds meer thuis voelen. Ze geven aan dat ze zich hier helemaal prima voelen en verder willen studeren. Het is bijzonder hoe onze leerlingen binnenkomen en eigenlijk al in een korte tijd weer doorstromen naar andere opleidingen. Je ziet ze groeien en dat is prachtig om te zien.’

MARIT HAZEBROEK - MHF FOTOGRAFIE

‘Het zijn ook gewoon pubers’

Rinse van Etten, directeur onderwijsorganisatie Johan de Witt: ‘Ik werk al twintig jaar bij Johan de Witt, maar dit komt wel dichtbij. Als je jezelf voorstelt dat wij hier weg zouden moeten... hopelijk overkomt dat je nooit. Deze kids hebben we zo goed als kon opgevangen binnen onze afdeling voor nieuwkomers en de afdelingen van onze collegascholen Edith Stein

College en Diamant College. Op een gegeven moment kwamen er zo veel kinderen dat we iets extra moesten organiseren. We begonnen met twee klasjes en inmiddels zitten we op veertien klassen. En het zijn ook gewoon pubers. Ze komen lekker naar school. Ze chillen met elkaar in het park en ze zitten in de aula. Ze zijn vervelend in de les en ze zijn leuk in de les. Het is gewoon een school.’

‘Het is een coole school’

Natalya Rudyk, docent: ‘Ik kwam anderhalf jaar geleden naar Nederland, toen in Oekraïne de oorlog was begonnen. Deze kinderen komen van een gevaarlijke plek en het is een moeilijke tijd voor ze. Ik ben Oekraïense en ik ken ons probleem goed. Daardoor kan ik met de kinderen praten. En ik probeer hun motivatie te vinden: om Nederlands te

leren en zich aan te passen aan Nederland.’ Oksana Drebot, docent: ‘Ik geef les in het Nederlands, maar ik vertaal het naar het Oekraïens. Soms spreken de leerlingen geen Nederlands en help ik hen de opdrachten te begrijpen.’ Daniel Pavliuk, leerling: ‘Ik vind bijna alles leuk. Het is een coole school. Ik heb veel vrienden en dat is heel tof. We gaan samen naar de stad, naar het centrum.’

Wat vinden de fracties van ... arbeidsmigratie?

Iedere maand kunnen inwoners via social media kiezen over welk onderwerp ze de standpunten van de verschillende fracties willen lezen. Deze maand kreeg het onderwerp arbeidsmigratie de meeste stemmen. De VVD, GroenLinks en de SP geven hierover hun mening. Wilt u meestemmen over wat het volgende onderwerp moet worden? Volg dan de Haagse gemeenteraad op twitter of instagram: @Gemeenteraad070.

Den Haag wil de positie van EU-arbeidsmigranten verbeteren. De gemeente zet stevig in op handhaving. Ook wordt de informatievoorziening verbeterd. De stad werkt hierbij samen met het Rijk, provincie, werkgevers en uitzenders, belangenorganisaties en andere betrokken partijen. Op 15 november werd hierover gesproken in de commissie Samenleving van de Haagse gemeenteraad.

Poolse bouwvakker aan het werk.

HENRIËTTE GUEST

Het begint bij registreren

Den Haag weet op dit moment niet hoeveel arbeidsmigranten er in de stad wonen. Als we niet weten wie waar woont, kunnen we misstanden zoals overbewoning niet goed aanpakken. Gevolg: grote afvalproblemen en overlast in heel veel Haagse buurten. Daarom wil de VVD dat Den Haag de arbeidsmigranten gaat registreren. Als we weten waar arbeidsmigranten wonen, kunnen we misstanden en onveilige situaties aanpakken. Het begint bij registreren. Meer weten? Kijk op: vvddenhaag.nl

Strijden tegen uitbuiting

Het werk van arbeidsmigranten zorgt voor recordwinsten. Tegelijkertijd worden zij hard uitgebuit. Niet alleen op hun werk, maar ook hun woonsituatie is vaak erbarmelijk. Doordat werkgevers misbruik maken van arbeidsmigranten hebben zij een hoge kans op dakloosheid en zorg problematiek. Dit vinden wij onacceptabel. Daarom moet de gemeente doen wat zij kan om hun situatie te verbeteren. Door in te zetten op minder afhankelijkheid van huisjesmelkers en uitzendbureaus en goede toegang tot zorg en huisvesting.

Tijd voor een andere economie

Bedrijven die verslaafd zijn aan goedkope arbeid en huisjesmelkers buiten arbeidsmigranten uit. Helaas zien we de gevolgen volop in onze stad: arbeidsmigranten die noodgedwongen in onze parken slapen en wijken waar mensen telkens wisselende burens hebben die een te klein huis delen. Het tegengaan van uitbuiting hangt samen met de vraag wat voor economie wij willen. We moeten in de regio niet langer de rode loper uitleggen voor nog meer distributiecentra en andere sectoren die verslaafd zijn aan flex.

Raad aan het woord

Rutger de Ridder, VVD

De VVD vindt het belangrijk dat we blijven investeren in Scheveningen. Een nieuwe Middenboulevard is noodzakelijk om

Scheveningen aantrekkelijk te houden als badplaats. We moeten niet vergeten hoe belangrijk Scheveningen is voor ons verdienvermogen: Niet investeren in een sterke economie is vragen om problemen. De afgelopen jaren is, onder leiding van VVD-wethouders, in Scheveningen al veel bereikt; denk aan het actieplan Scheveningen, programma De Kust Gezond, de nieuwe parkeergarage en de Noordboulevard. Om het goed te houden moet je doorgaan.

Hanneke Schmeets, Partij voor de Dieren

Sinds kort ben ik raadslid van de Partij voor de Dieren. Ik houd me onder andere bezig met het strand. Er zijn

plannen om de strandtenten het hele jaar open te houden. Daar wil ik een stokje voor steken. Voor dieren en de natuur is het belangrijk dat het strand in de winter rustig is. Het strand moet dan ook weer kunnen 'aangroeien'. Dat is belangrijk in tijden van stijgende zeespiegels en extreem weer. Tot slot is de kust een van de weinige plekken waar je je als inwoner kunt onttrekken aan de drukte van de stad. Wat ons betreft blijft dat zo.

Mikal Tseggai, PvdA

In de coronacrisis hebben veel kinderen in Den Haag een achterstand opgelopen op school. Het is

belangrijk dat we deze achterstanden proberen in te lopen en daarvoor is geld beschikbaar. Dit geld blijft nu op de plank liggen, omdat het moeilijk is om personeel op school te vinden. Toch vindt de PvdA Den Haag het belangrijk dat dit geld terecht komt bij kinderen die dit het hardste nodig hebben. Ik heb dus een voorstel ingediend om te kijken wat we nog meer kunnen doen om onderwijsachterstanden in te lopen, ook als er niet genoeg leraren zijn.

Stad in de raad

“ Een nota die wat mij betreft meer een nota is van wat de gemeente de afgelopen vijf tot zes jaar had kunnen of moeten doen. ”

Inspreker Henk Coret in de vergadering van de commissie Ruimte van 26 oktober 2023.
Onderwerp: Woonwagengebeleid

Kort

Gast van de raad

Welke partijen zijn vertegenwoordigd in de gemeenteraad van uw stad? En waar besluiten zij eigenlijk allemaal over? Maak kennis met het werk van de gemeenteraad en meld u aan als Gast van de Raad. Raadsleden vertellen u graag meer over hun werk als raadslid en aansluitend bezoekt u een raadsvergadering. U kunt zich aanmelden op denhaag.nl/gastvandraad, of door een email te sturen naar griffievoorlichting@denhaag.nl

Informatie

Wilt u spreken in de raad?

Iedereen kan spreken tijdens raads- en commissievergaderingen over onderwerpen die op de agenda staan. Dit heet 'Stad in de raad'. Voor inlichtingen hierover of om u aan te melden, kunt u terecht bij de griffie: telefoon (070) 353 31 31 of e-mail griffie@denhaag.nl.

Informatie over de raad

Informatie over de raad, de volledige agenda's, besluiten en verslagen van de raad en commissies vindt u op www.denhaag.nl/gemeenteraad. De stukken zijn ook in te zien bij het Den Haag Informatiecentrum (Stadhuis, Spui 70).

Een vergadering volgen

Kijk op www.denhaag.nl/uitzendingenraad voor een live uitzending van de commissie- of raadsvergaderingen. Raadsvergaderingen zijn ook live te zien op Den Haag TV (Ziggo kanaal 40)

Adres gemeenteraad

Postbus 19157
2500 CD Den Haag
E-mail: raad@denhaag.nl

Raadsvergaderingen

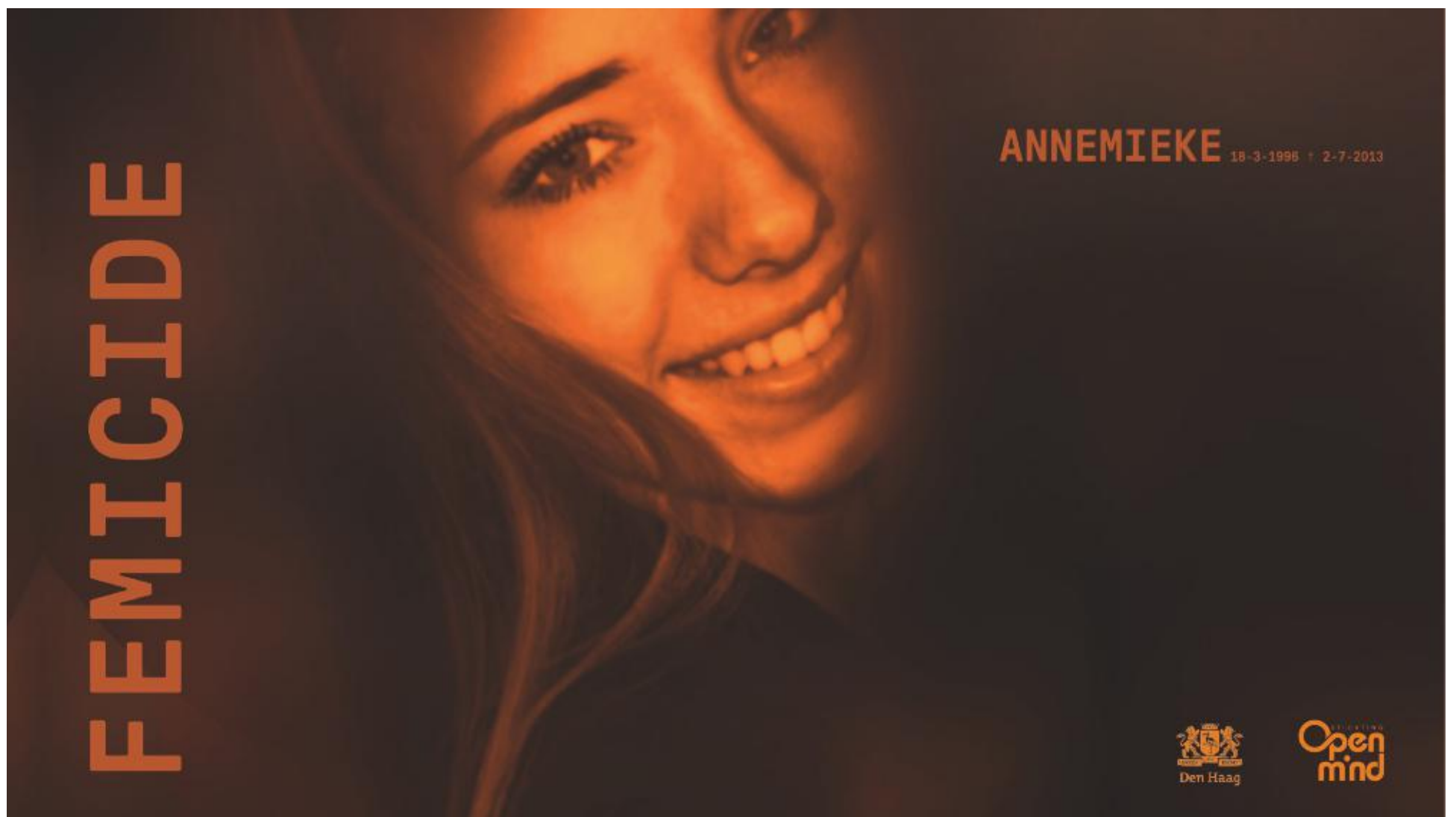
Donderdag 30 november
Raadzaal, Spui 70 (stadhuis), 13.30 uur

Woensdag 20 en donderdag 21 december

Raadzaal, Spui 70 (stadhuis), 13.30 uur

 Meer informatie?
denhaag.nl/gemeenteraad

De fracties in de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de inhoud van deze pagina.

De reizende fototentoonstelling FEMICIDE (vanaf 25 november te zien op het Anna van Buerenplein) laat de verhalen zien van twaalf slachtoffers die door hun (ex-)partner zijn omgebracht, verteld door de nabestaanden. Een van die verhalen gaat over de 17-jarige Annemieke (18-3-1996 – 2-7-2013) en wordt verteld door haar moeder Tineke (65). De tentoonstelling is gemaakt door stichting Open Mind in samenwerking met de gemeente Den Haag.

‘Ik was erg bezorgd over hun relatie’

Annemieke was op jonge leeftijd al enorm wijs, altijd heel rustig, lief en empathisch. Tijdens de middelbare schooltijd voetbalde ze fanatiek. Ik stond vaak trots langs de lijn en het viel me op dat er altijd een groepje jongens naar de wedstrijd keek. Een van die jongens, twee jaar ouder dan zij, werd haar vriendje. Ze was ontzettend verliefd. Maar toen hij op een verjaardag voor het eerst bij ons thuis kwam, viel het me op dat hij nauwelijks oogcontact maakte en wel heel alert elke beweging vanuit zijn ooghoeken volgde. Hij straalde diepe onzekerheid uit. Ik vond hem geen jongen voor Annemieke.

Op zeldzaam openhartige momenten deelde hij stukjes van zijn moeilijke jeugd. Hij woonde periodes niet bij zijn ouders, maar bij zijn oom en tante en zei vaak geen avondeten te krijgen. Hij leek in veel opzichten verloren. Ik had medelijden met hem en nodigde hem regelmatig uit om 's avonds mee te eten. Toch was ik erg

Orange the World in Den Haag

■ Zaterdag 25 november om 17.00 uur: start van Orange the World in Den Haag in het Theater aan het Spui.

■ 25 november t/m 10 december: de tentoonstelling FEMICIDE is te zien op het Anna van Buerenplein. Daarna reist de tentoonstelling door naar andere locaties in de stad.

■ 29 november om 18.30 uur: de film 'Mustang' (2015, Deniz Gamze Ergüven) is te zien in Pathé Buitenhof.

■ 25 november t/m 4 december: in het Atrium van het Stadhuis is het werk van het Franse collectief Mots et Maux de Femmes en de vereniging HEHOP te bewonderen. De officiële opening is op 28 november om 18.00 uur.

 Meer informatie?
denhaag.nl/voorvrouwen

bezorgd over hun relatie. Iets voelde niet goed, maar Annemieke vertelde me daar nooit over.

Eén keer heb ik een heftig conflict tussen hen gezien. Ze zouden samen een leuke middag hebben op de manege van zijn moeder en ik fietste als verrassing langs. Maar toen ik aankwam, viel Annemieke huilend in mijn armen. Hij had ruzie gemaakt en agressief met spullen gegooid. Toen ze wilde vertrekken, heeft hij haar twee uur lang stevig in een greep gehouden zodat ze niet weg kon. Ik heb Annemieke onmiddellijk mee naar huis genomen.

Ze wilde het uitmaken, maar hij smeekte haar dat niet te doen. Hij schreef een brief waarin hij zijn spijt betuigde en beloofde hulp te zoeken. Annemieke gaf hem nog een kans. Vervolgens was hij zo bang om haar kwijt te raken dat hij bijna onderdanig werd. Hij was enorm afhankelijk van haar, en volgde haar werkelijk op de voet. Het begon Annemieke te irriteren en ze nam afstand van hem. Maar hoe meer zij dat probeerde, hoe opdringeriger hij werd. Toen ze op

een zaterdagavond boven in haar kamer besloot er definitief een punt achter te zetten, reageerde hij verrassend kalm. Ze kwamen samen met betraande ogen beneden, en hij vertelde dat hij naar huis ging om te eten. Het voelde onwennig dat hij ineens niet meer bij ons aan de eettafel zat. Annemieke was erg verdrietig, maar wist dat het beter was voor allebei.

Toen Annemieke maandag thuis kwam van school, vertelde ze dat hij tegen anderen niet had gezegd dat het uit was tussen hen. Dat baarde me zorgen. Ik drukte Annemieke op het hart om niet meer alleen met hem af te spreken. Een dag later wilde hij langskomen om iets te brengen. Hoewel ze in eerste instantie aarzelde, stemde ze er toch mee in. Toen hij opnieuw vroeg of ze de relatie nog een kans wilde geven en Annemieke weigerde, heeft hij haar koelbloedig om het leven gebracht. Mijn zoon was thuis en stormde de trap op toen hij Annemieke hoorde gillen. Maar toen hij bovenkwam was Annemieke al niet meer

aanspreekbaar. Achteraf vertelden vriendinnen van Annemieke dat hij veel vaker agressief was en dwingend kon zijn op seksueel gebied. Annemieke was een ongelofelijk sterk en wijs meisje; ik had zo graag gewild dat ze mij meer vertelde in die tijd. Ik voel me dagelijks schuldig dat ik haar niet heb kunnen beschermen. Daarom: meiden, praat open over relaties en accepteer geen obsessieve afhankelijkheden. En moeders, volg je moederinstinct; dat klopt altijd.'

“
Ik voel me dagelijks schuldig dat ik haar niet heb kunnen beschermen.
”

Lichtkunstwerk Kleur de Stad

Het is weer tijd voor The Hague Highlights, hét lichtevenement van Den Haag. Dit jaar staat Museum Escher in het Paleis in de spotlight. Van 24 januari tot en met 10 februari is het lichtkunstwerk Kleur de Stad te zien op Museum Escher in het Paleis. Iedereen kan meedoen. Op scholen, in bibliotheken, musea, restaurants

en online is een kleurplaat verkrijgbaar met de gevel van het museum. Inkleuren en insturen kan tot 31 december. Een selectie van 250 kleurplaten wordt gemonteerd tot een lichtshow van 15 minuten.

 [Meer informatie?](#)
thhl.nl

Dit jaar staat Museum Escher in het Paleis in de spotlight.

Kerst-Sing-Along

17 DEC Tijdens de Kerst-Sing-Along zingt een groot Haags kerstkoor traditionele Nederlandse en Engelse kerstliederen onder leiding van dirigent en pianist Gregor Bak. Francis van Broekhuizen verzorgt een gastoptreden. Iedereen mag meezingen. De Kerst-Sing-Along is

zondag 17 december van 20.00 tot 22.00 uur in het Atrium van het stadhuis. Via de website kunt u kaartjes kopen voor het concert.

 [Meer informatie?](#)
kerstsingalong.nl

Francis van Broekhuizen verzorgt een gastoptreden. DE SCHAAPJESFABRIEK - TESSA VELDHOORST

Huur een **buurttuin** bij de gemeente

1 DEC Inwoners van Den Haag kunnen van 15 maart tot 15 november een buurttuin huren. Daar kunt u zelf groente, fruit en bloemen verbouwen. Alle tuinen zijn 15 vierkante meter en vragen zeker 4 uur onderhoud per week. Denk aan onkruid wieden, netten zetten,

opbinden, water geven en oogsten. U bent verplicht om de tuin netjes bij te houden. Inschrijven voor het tuinseizoen 2024 kan van 1 tot en met 31 december via denhaag.nl/buurttuinen.

 [Meer informatie?](#)
denhaag.nl/buurttuinen

Het Jongeren-evenement is 23 november.

ZWART/WIT MEDIA

Jongeren-evenement 2023: ontdek wat jij wilt

23 NOV Op het Jongeren-evenement 2023 kunnen jongeren ontdekken wat zij willen. Jongeren kunnen er terecht voor:

- Tips over geld verdienen.
- Gesprekken met zelfstandige ondernemers.
- Informatie over opleidingen.
- Ontmoetingen met grote werkgevers zoals de Brandwacht, McDonalds, Thuisbezorgd, DAK kindercentra, Florence en de Douane.
- Workshops solliciteren.
- Een professionele fotoshoot voor

LinkedIn (er zijn visagisten aanwezig en een barbier). Onder de aanwezigen worden leuke prijzen verloot. Radio-presentator Fernando Halman van FunX zal het event hosten. Het Jongeren-evenement is op donderdag 23 november van 16.00 tot 20.00 uur bij ROC Mondriaan op de Meppelweg 339. Het wordt georganiseerd door Jongerenpunt070. De toegang is gratis.

 [Meer informatie?](#)
jongerenpunt.nl/2023

Royal Christmas Fair

7 DEC Van 7 tot en met 23 december is de Royal Christmas Fair weer op het Lange Voorhout. Tientallen kersthuisjes, duizenden led-lichtjes en vuurtjes zorgen voor een gezellige kerstfeer. Ook zijn er muzikale optredens, kerstkoren, verhalenvertellers en kinderactivi-

teiten. De Royal Christmas Fair is dagelijks geopend van 12.00 tot 21.00 uur. Maandag 18 december is de Royal Christmas Fair gesloten. De toegang is gratis.

 [Meer informatie?](#)
royalchristmasfair.nl

Inschrijven voor het tuinseizoen 2024 kan vanaf 1 december.

FRANS VAN HILTEN

Ijspret op Scheveningen

De overdekte ijsbaan op het Kurhausplein staat er weer. Tot en met 11 februari kun je er elke dag schaatsen. De ijsbaan is dagelijks geopend van 10.00 tot 22.00 uur (zondag vanaf 9.00 uur).

 [Meer informatie?](#)
cooleventscheveningen.nl

Kerststallen uit de hele wereld

6 DEC Van 6 december tot 6 januari is in het Atrium van het stadhuis de expositie Geloven in Ontmoeting te zien met kerststallen uit de hele wereld. Broeder Frans Wils van het Stadsklooster begon ruim 35 jaar geleden met het verzamelen van deze kerststallen. Een deel van zijn collectie is te zien op deze tentoonstelling.

 [Meer informatie?](#)
atriumcityhall.nl

IRINA ZHELNINA

Winters festival in Zeeheldenkwartier

25 NOV Zaterdag 25 november pakken de ondernemers van het Zeeheldenkwartier extra uit met het Winter Wonder Festival. De winkelstraten zijn feestelijk verlicht en er zijn leuke activiteiten zoals optredens van Haagse artiesten, rondleidingen, proeverijen en mobiele photoboats. Het festival duurt van 10.00 tot 18.00 uur. Aan het eind van de dag wordt de grote kerstboom aangestoken.

 [Meer informatie?](#)
denhaag.com/zeeheldenkwartier